

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Σχόλια (Aṭṭhakathā)

Ο Κανόνας των Ομιλιών - Σχόλια (Sutta Piṭaka -
Aṭṭhakathā)

1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών - Σχόλια (1. Dīgha
Nikāya - Aṭṭhakathā)

3. Σχόλια για το κεφάλαιο για τον Πάτχικα
(3. Pāthikavaggaṭṭhakathā)

6. Σχόλια για την ευχάριστη ομιλία (6. Pāsādikasuttavaṇṇanā)
[DN 29, PTS 3.117-3.141]

PaliVerse

1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών - Σχόλια

3. Σχόλια για το κεφάλαιο για τον Πάτχικα

6. Pāsādikasuttavaṇṇanā

Nigaṇṭhanāṭaputtakālaṅkiriyaṇṇanā

164. Evaṃ me sutanti pāsādikasuttaṃ. Tatrāyamanuttānapadavaṇṇanā - vedhaññā nāma sakyāti dhanumhi katasikkhā vedhaññanāmakā eke sakyā. Tesāṃ ambavane pāsādeti tesāṃ ambavane sippaṃ uggaṇḥatthāya kato dīghapāsādo atthi, tattha viharati. Adhunā kālaṅkatoti sampati kālaṅkato. Dvedhikajātāti dvejjhajātā, dvebhāgā jātā. Bhaṇḍanādīsu bhaṇḍanaṃ pubbabhāgakalaho, taṃ daṇḍādānādivasena paṇṇattivītikamavasena ca vaḍḍhitaṃ kalaho. “Na tvaṃ imaṃ dhammavinayaṃ ājānāsī”tiadinā nayena viruddhavacanaṃ vivādo. Vitudentāti vijjhantā. Sahitaṃ meti mama vacanaṃ atthasañhitaṃ. Adhiciṇṇaṃ te viparāvattanti yaṃ tava adhiciṇṇaṃ cirakālāsevanavasena paguṇaṃ, taṃ mama vādaṃ āgamma nivattaṃ. Āropito te vādoti tuyhaṃ upari mayā doso āropito. Cara vādappamokkhāyāti bhaddaputaṃ ādāya taṃ taṃ upasaṅkamtvaṃ vādappamokkhatthāya uttari pariyesamāno vicara. Nibbeṭhehi vāti atha vā mayā āropitadosato attānaṃ mocehi. Sace pahosīti sace sakkosi. Vadhoyevāti maraṇameva. Nāṭaputtiyesūti nāṭaputtassa antevāsikesu. Nibbinnarūpāti ukkaṇṭhitasabhāvaṃ abhivādanādīnapi na karonti. Virattarūpāti vigatapemā. Paṭivānarūpāti tesāṃ sakkaccakiriyato nivattanasabhāvaṃ. Yathā tanti yathā durakkhātādisabhāve dhammavinaye nibbinnavirattappaṭivānarūpehi bhavitabbaṃ, tattheva jātāti attho. Durakkhāteti dukkathite. Duppavediteti duviññāpīte. Anupasamasamvattaniketi rāgādīnaṃ upasamaṃ kātuṃ asamatthe. Bhinnathūpeti bhindappatitṭhe. Ettha hi nāṭaputtova nesāṃ patitṭhaṭṭhena thūpo. So pana bhinnno mato. Tena vuttaṃ “bhinnathūpe”ti. Appaṭisaraṇeti tasseeva abhāvena paṭisaraṇavirahite.

Nanu cāyaṃ nāṭaputto nāḷandavāsiko, so kasmā pāvāyaṃ kālaṅkatoti? So kira upālinā gahapatinā paṭividdhasaccena dasahi gāthāhi bhāsīte buddhaguṇe sutvā uṇhaṃ lohitaṃ chaḍḍesi. Atha naṃ aphāsukaṃ gahetvā pāvaṃ agamaṃsu. So tattha kālamakāsī. Kālaṃ kurumāno ca cintesi - “mama laddhi aniyyānikā sāravirahitā, mayaṃ tāva naṭṭhā, avasesajanopi mā apāyapūrako ahosi, sace panāhaṃ ‘mama sāsanaṃ aniyyānika’nti vakkhāmi, na saddahissanti, yaṃnūnāhaṃ dvepi jane na ekanīhārena uggaṇḥāpeyyaṃ, te mamaccayena aññamaññaṃ vivadissanti, satthā taṃ vivādaṃ paṭicca ekaṃ dhammakathaṃ kathessati, tato te sāsanaṃ mahantabhāvaṃ jānissanti”ti.

Atha naṃ eko antevāsiko upasaṅkamtvaṃ āha - “bhante tumhe dubbalā, mayhampi imasmiṃ dhamme sāraṃ ācikkhatha, ācariyappamāṇa”nti. “Āvuso, tvaṃ mamaccayena sassatanti gaṇheyyāsī”ti. Aparopi upasaṅkami, taṃ ucchedaṃ gaṇhāpesi. Evaṃ dvepi jane ekaladdhike akatvā bahū nānānīhārena uggaṇḥāpetvā kālamakāsī. Te tassa sarīrakiccaṃ katvā sannipatitvā aññamaññaṃ pucchimsu - “kassāvuso, ācariyo sāraṃ ācikkhī”ti? Eko uttāhavitvā mayhanti āha. Kiṃ ācikkhīti? Sassatanti. Aparo taṃ paṭibāhitvā “mayhaṃ sāraṃ ācikkhī”ti āha. Evaṃ sabbe

“mayhaṃ sāraṃ ācikkhi, ahaṃ jeṭṭhako”ti aññamaññaṃ vivādaṃ vaḍḍhetvā akkose ceva paribhāse ca hatthapādappahārādīni ca pavattetvā ekamaggena dve agacchantā nānādisāsu pakkamiṃsu.

165. Atha kho cundo samaṇuddesoṭi ayaṃ thero dhammasenāpatissa kaniṭṭhabhātiko. Taṃ bhikkhū anupasampannakāle “cundo samaṇuddeso”ti samudācaritvā therakālepi tatheva samudācarimṃsu. Tena vuttaṃ - “cundo samaṇuddeso”ti.

“Pāvāyaṃ vassaṃvutṭho yena sāmāgāmo, yenāyasmā ānando tenupasaṅkamī”ti kasmā upasaṅkami? Nāṭaputte kira kālaṅkate jambudīpe manussā tattha tattha kathaṃ pavattayimṃsu “nigaṇṭho nāṭaputto eko satthāti paññāyittha, tassa kālaṅkariyāya sāvakaṇaṃ evarūpo vivādo jāto. Samaṇo pana gotamo jambudīpe cando viya sūriyo viya ca pākaṭo, sāvakāpissa pākaṭāyeva. Kīdiso nu kho samaṇe gotame parinibbute sāvakaṇaṃ vivādo bhavissatī”ti. Thero taṃ kathaṃ sutvā cintesi - “imaṃ kathaṃ gahetvā dasabalassa ārocessāmi, satthā etaṃ aṭṭhuppattim katvā ekaṃ desanaṃ kathessatī”ti. So nikkhamitvā yena sāmāgāmo, yenāyasmā ānando tenupasaṅkamī.

Sāmāgāmoti sāmākaṇaṃ ussannattā tassa gāmassa nāmaṃ. Yenāyasmā ānandoti ujumeva bhagavato santikaṃ agantvā yenassa upajjhāyo āyasmā ānando tenupasaṅkamī.

Buddhakāle kira sārīputtatthero ca ānandatthero ca aññamaññaṃ mamāyimṃsu. Sārīputtatthero “mayā kātabbaṃ satthu upaṭṭhānaṃ karotī”ti ānandattheraṃ mamāyi. Ānandatthero “bhagavato sāvakaṇaṃ aggo”ti sārīputtattheraṃ mamāyi. Kuladārake ca pabbājetvā sārīputtattherassa santike upajjhaṃ gaṇhāpesi. Sārīputtattheropi tatheva akāsi. Evaṃ ekamekena attano pattacīvaraṃ datvā pabbājetvā upajjhaṃ gaṇhāpitāni pañca pañca bhikkhusatāni ahesuṃ. Āyasmā ānando paṇītāni cīvarādīnīpi labhitvā therassa adāsi.

Dhammaratanapūjā

Eko kira brāhmaṇo cintesi - “buddharatanassa ca saṅgharatanassa ca pūjā paññāyati, kathaṃ nu kho dhammaratanaṃ pūjitaṃ hotī”ti? So bhagavantaṃ upasaṅkamitvā etamatthaṃ pucchi. Bhagavā āha - “sacepi brāhmaṇa dhammaratanaṃ pūjetukāmo, ekaṃ bahussutaṃ pūjehī”ti. Bahussutaṃ, bhante, ācikkhathāti. Bhikkhusaṅghaṃ pucchāti. So bhikkhusaṅghaṃ upasaṅkamitvā “bahussutaṃ, bhante, ācikkhathā”ti āha. Ānandatthero brāhmaṇāti. Brāhmaṇo therāṃ saḥassagghanikena ticīvarena pūjesi. Thero taṃ gahetvā bhagavato santikaṃ agamāsi. Bhagavā “kuto, ānanda, laddha”nti āha? Ekena, bhante, brāhmaṇena dinnaṃ, idaṃ panāhaṃ āyasmato sārīputtassa dātukāmoti. Dehi, ānandāti. Cārikaṃ pakkanto bhanteti. Āgatakāle dehīti, sikkhāpadaṃ bhante, paññattanti. Kadā pana sārīputto āgamissatīti? Dasāhamattena bhanteti. “Anujānāmi, ānanda, dasāhaparamaṃ atirekacīvaraṃ nikkhipitu”nti sikkhāpadaṃ paññāpesi.

Sārīputtattheropi tatheva yaṃkiñci manāpaṃ labhati, taṃ ānandattherassa deti. So imampi attano kaniṭṭhabhātikaṃ therasseva saddhivihārikaṃ adāsi. Tena vuttaṃ - “yenassa upajjhāyo āyasmā ānando tenupasaṅkamī”ti. Evaṃ kirassa ahosi -

“upajjhāyo me mahāpañño, so imaṃ kathaṃ satthu ārocessati, atha satthā tadanurūpaṃ dhammaṃ desessatī”ti. Kathāpābhatanti kathāya mūlaṃ. Mūlañhi “pābhata”nti vuccati. Yathāha -

“Appakenāpi medhāvī, pābhatena vicakkhaṇo;
Samuṭṭhāpeti attānaṃ, aṇuṃ aggimva sandhama”nti.

Bhagavantaṃ dassanāyāti bhagavantaṃ dassanattāya. Kiṃ panānena bhagavā na diṭṭhapubboti? No na diṭṭhapubbo. Ayañhi āyasmā divā nava vāre, rattiṃ nava vāreti ekāhaṃ atthārassa vāre upaṭṭhānameva gacchati. Divasassa pana satavāraṃ vā sahasavāraṃ vā gantukāmo samānopi na akāraṇā gacchati, ekaṃ pañhuddhāraṃ gahetvāva gacchati. So taṃ divasaṃ tena kathāpābhatena gantukāmo evamāha.

Asammāsambuddhappaveditadhammavinayavaṇṇanā

166. Evañhetaṃ, cunda, hotīti bhagavā ānandattherena ārocitepi yasmā na ānandatthero imissā kathāya sāmiko, cundatthero pana sāmiko. Sova tassā ādimajjhapariyosānaṃ jānāti. Tasmā bhagavā tena saddhiṃ kathento “evañhetaṃ, cunda, hotī”tiādimāha. Tassattho - cunda evañhetaṃ hoti durakkhātādisabhāve dhammavinaye sāvaka dvedhikajātā bhaṇḍanādīni katvā mukhasattīhi vitudentā viharanti.

Idāni yasmā aniyyānikasāsaneneva niyyānikasāsaṇaṃ pākaṭaṃ hoti, tasmā ādito aniyyānikasāsaṇameva dassento idha cunda satthā ca hoti asammāsambuddhotiādimāha. Tattha vokkamma ca tamhā dhammā vattatīti na nīrantaraṃ pūreti, okkamitvā okkamitvā antarantaraṃ katvā vattatīti attho. Tassa te, āvuso, lābhāti tassa tuyhaṃ ete dhammānudhammapaṭipattiādayo lābhā. Suladdhanti manussattampi te suladdhaṃ. Tathā paṭipajjatūti evaṃ paṭipajjatu. Yathā te satthārā dhammo desitoti yena te ākārena satthārā dhammo kathito. Yo ca samādapetīti yo ca ācariyo samādapeti. Yañca samādapetīti yaṃ antevāsīṃ samādapeti. Yo ca samādapitoti yo ca evaṃ samādapito antevāsiko. Yathā ācariyena samādapitaṃ, tathattāya paṭipajjati. Sabbe teti tayopi te. Ettha hi ācariyo samādapitattā apuññaṃ pasavati, samādinnaṃ antevāsiko samādinnaṃ, paṭipannako paṭipannattā. Tena vuttaṃ - “sabbe te bahuṃ apuññaṃ pasavanti”ti. Etenupāyena sabbavāresu attho veditabbo.

167. Apicettha ñāyappaṭipannoti kāraṇappaṭipanno. Ñāyamārādhessatīti kāraṇaṃ nipphādessati. Vīriyaṃ ārabhatīti attano dukkhanibbattaṃ vīriyaṃ karoti. Vuttañhetaṃ “durakkhāte, bhikkhave, dhammavinaye yo āraddhavīriyo, so dukkhaṃ viharati. Yo kusīto, so sukhaṃ viharatī”ti.

Sammāsambuddhappaveditadhammavinayādivaṇṇanā

168. Evaṃ aniyyānikasāsaṇaṃ dassetvā idāni niyyānikasāsaṇaṃ dassento idha pana, cunda, satthā ca hoti sammāsambuddhotiādimāha. Tattha niyyānikoti maggatthāya phalattāya ca niyyāti.

169. Vīriyaṃ ārabhatīti attano sukhanipphādaṃ vīriyaṃ ārabhati. Vuttañhetaṃ “svākkhāte, bhikkhave, dhammavinaye yo kusīto, so dukkhaṃ viharati. Yo āraddhavīriyo, so sukhaṃ viharatī”ti.

170. Iti bhagavā niyyānikasāsane sammāpaṭipannassa kulaputtassa pasamsaṃ dassetvā puna desanaṃ vaḍḍhento idha, cunda, satthā ca loke udapādītiādimāha. Tattha aviññāpitatthāti abodhitatthā. Sabbasaṅgāhapadakatanti sabbasaṅgahapadehi kataṃ, sabbasaṅgāhikaṃ kataṃ na hotīti attho. “Sabbasaṅgāhapadagata”ntipi pāṭho, na sabbasaṅgahapadesu gataṃ, na ekasaṅgahajātanti attho. Sappāṭihīrakatanti niyyānikaṃ. Yāva devamanussehīti devalokato yāva manussalokā suppakāsitaṃ. Anutappo hotīti anutāpakaro hoti. Satthā ca no loketi idaṃ tesam anutāpakāradassanattham vuttaṃ. Nānutappo hotīti satthāraṃ āgamma sāvakehi yaṃ pattabbaṃ, tassa pattattā anutāpakaro na hoti.

172. Theroti thiro therakārahehi dhammehi samannāgato. “Rattaññū”tiādīni vuttatthāneva. Etehi ce pīti etehi heṭṭhā vuttehi.

173. Pattayogakkhemāti catūhi yogehi khemattā arahattaṃ idha yogakkhemam nāma, taṃ pattāti attho. Alaṃ samakkhātuṃ saddhammassāti sammukhā gahitattā assa saddhammaṃ sammā ācikkhituṃ samatthā.

174. Brahmācārinoti brahmacariyavāsaṃ vasamānā ariyasāvaka. Kāmabhoginoti gihisotāpannā. “Iddhañceva”tiādīni mahāparinibbāne vitthāritāneva. Lābhaggayasaggapattanti lābhaggañceva yasaggañca pattaṃ.

175. Santi kho pana me, cunda, etarahi therā bhikkhū sāvakāti sārīputtamoggallānādayo therā. Bhikkhuniyoti khemātherūppalavaṇṇatherīādayo. Upāsakā sāvakā gihī odātavattavasanā brahmācārinoti cittaḡahapatihatthakaāḷavakādayo. Kāmabhoginoti cūḷaanāthapiṇḍikamahāanāthapiṇḍikādayo. Brahmācārinīyoti nandamātādayo. Kāmabhoginīyoti khujjuttarādayo.

176. Sabbākārasampannanti sabbakāraṇasampannaṃ. Idameva tanti idameva brahmacariyaṃ, imameva dhammaṃ sammā hetunā nayena vadamāno vadeyya. Udakāssudanti udako sudaṃ. Passaṃ na passatīti passanto na passatī. So kira imaṃ pañhaṃ mahājanaṃ pucchi. Tehi “na jānāma, ācariya, kathehi no”ti vutto so āha - “gambhīro ayaṃ pañho āhārasappāye sati thokaṃ cintetvā sakkā kathetu”nti. Tato tehi cattāro māse mahāsakkāre kate taṃ pañhaṃ kathento kiñca passaṃ na passatītiādimāha. Tattha sādhunīsītassāti suṭṭhunīsītassa tikhiṇassa, sunīsītakhurassa kira talaṃ paññāyati, dhārā na paññāyatīti ayamettha attho.

Saṅgāyitabbadhammādivaṇṇanā

177. Saṅgamma samāgammāti saṅgantvā samāgantvā. Atthena atthaṃ, byañjanena byañjananti atthena saha atthaṃ, byañjanenapi saha byañjanaṃ samānentehīti attho. Saṅgāyitabbanti vācetaḡbaṃ sajjhāyitabbam. Yathayidaṃ brahmacariyanti yathā idaṃ sakalaṃ sāsanabrahmacariyaṃ.

178. Tatra ceti tatra saṅghamajjhe, tassa vā bhāsīte. Atthañceva micchā gaṇhāti, byañjanāni ca micchā ropetīti “cattāro satipaṭṭhānā”ti ettha ārammaṇam “satipaṭṭhāna”nti atthaṃ gaṇhāti. “Satipaṭṭhānānī”ti byañjanaṃ ropeti. Imassa nu kho, āvuso, atthassāti “satiyeva satipaṭṭhāna”nti. Atthassa “cattāro satipaṭṭhānā”ti kiṃ nu kho imāni byañjanāni, udāhu cattāri satipaṭṭhānānī”ti etāni vā byañjanāni. Katamāni opāyikatarānīti imassa atthassa katamāni byañjanāni upapannatarāni allīnatarāni. Imesañca byañjanānanti “cattāro satipaṭṭhānā”ti byañjanānaṃ “satiyeva

satipaṭṭhāna”nti kiṃ nu kho ayaṃ attho, udāhu “ārammaṇaṃ satipaṭṭhāna”nti eso atthoti? Imassa kho, āvuso, atthassāti “ārammaṇaṃ satipaṭṭhāna”nti imassa atthassa. Yā ceva etānīti yāni ceva etāni mayā vuttāni. Yā ceva esoti yo ceva esa mayā vutto. So neva ussādetabboti tumhehi tāva sammā atthe ca sammā byañjane ca ṭhātabbaṃ. So pana neva ussādetabbo, na apasādetabbo. Saññāpetabboti jānāpetabbo. Tassa ca atthassāti “satiyeva satipaṭṭhāna”nti atthassa ca. Tesañca byañjanānanti “satipaṭṭhāna”ti byañjanānaṃ. Nisantiyāti nisāmanatthaṃ dhāraṇatthaṃ. Iminā nayena sabbavāresu attho veditabbo.

181. Tādisanti tumhādisaṃ. Atthupetanti atthena upetaṃ atthassa viññātāraṃ. Byañjanupetanti byañjanehi upetaṃ byañjanānaṃ viññātāraṃ. Evaṃ etaṃ bhikkhuṃ pasaṃsatha. Eso hi bhikkhu na tumhākaṃ sāvako nāma, buddho nāma esa cundāti. Iti bhagavā bahussutaṃ bhikkhuṃ attano ṭhāne ṭhapesi.

Paccayānuññātakāraṇādivaṇṇanā

182. Idāni tatopi uttaritaraṃ desanaṃ vaḍḍhento na vo ahaṃ, cundātiādīmāha. Tattha diṭṭhadhammikā āsavā nāma idhaloke paccayahetu uppajjanakā āsavā. Samparāyikā āsavā nāma paraloke bhaṇḍanaheṭu uppajjanakā āsavā. Saṃvarāyāti yathā te na pavisanti, evaṃ pidahanāya. Paṭighātāyāti mūlaghātena paṭihananāya. Alaṃ vo taṃ yāvadeva sītassa paṭighātāyāti taṃ tumhākaṃ sītassa paṭighātāya samatthaṃ. Idaṃ vuttaṃ hoti, yaṃ vo mayā cīvaraṃ anuññātaṃ, taṃ pārūpitvā dappaṃ vā mānaṃ vā kurumānā viharissathāti na anuññātaṃ, taṃ pana pārūpitvā sītappaṭighātādīni katvā sukhaṃ samaṇadhammaṃ yoniso manasikāraṃ karissathāti anuññātaṃ. Yathā ca cīvaraṃ, evaṃ piṇḍapātādayopi. Anupadasaṃvaṇṇanā panettha visuddhimagge vuttanayeneva veditabbā.

Sukhallikānuyogādivaṇṇanā

183. Sukhallikānuyoganti sukhalliyanānuyogaṃ, sukhasevanādhimuttanti attho. Sukhetīti sukhiṭaṃ karoti. Pīṇetīti pīṇitaṃ thūlaṃ karoti.

186. Atṭhitadhammāti naṭṭhitasabhāvā. Jivhā no atthīti yaṃ yaṃ icchanti, taṃ taṃ kathenti, kadāci maggaṃ kathenti, kadāci phalaṃ kadāci nibbānanti adhippāyo. Jānatāti sabbaññutaññāṇena jānanta. Passatāti pañcahi cakkhūhi passantena. Gambhīranemoti gambhīrabhūmiṃ anupaviṭṭho. Sunikhātoti suṭṭhu nikhāto. Evameva kho, āvusoti evaṃ khīṇāsavo abhabbo nava ṭhānāni ajjhācaritum. Tasmīṃ anajjhācāro acalo asampavedhī. Tattha sañcicca pāṇaṃ jīvitaṃ voropanādīsu sotāpannādayopi abhabbā. Sannidhikāraṃ kāme paribhuñjitunti vatthukāme ca kilesakāme ca sannidhiṃ katvā paribhuñjitum. Seyyathāpi pubbe agārikabhūtoti yathā pubbe gihibhūto paribhuñjati, evaṃ paribhuñjitum abhabbo.

Pañhabyākaraṇavaṇṇanā

187. Agāramajjhe vasantā hi sotāpannādayo yāvajīvaṃ gihibyañjanena tiṭṭhanti. Khīṇāsavo pana arahattaṃ patvāva manussabhūto parinibbāti vā pabbajati vā. Cātumahārājikādīsu kāmāvacaradevesu muhuttampi na tiṭṭhati. Kasmā? Vivekaṭṭhānassa abhāvā. Bhummadevattabhāve pana ṭhito arahattaṃ patvāpi tiṭṭhati. Tassa vasena ayaṃ pañho āgato. Bhinnadosattā panassa bhikkhubhāvo veditabbo. Atīrakanti atīraṃ aparicchedaṃ mahantaṃ. No ca kho anāgatanti anāgataṃ pana addhānaṃ ārabba evaṃ na paññāpeti, atītameva maññe samaṇo gotamo jānāti, na anāgataṃ. Tathā hissa atīte aḍḍhachattasatajātakānussaraṇaṃ

paññāyati. Anāgate evaṃ bahuṃ anussaraṇaṃ na paññāyatīti imamatthaṃ maññamānā evaṃ vadeyyuṃ. Tayidaṃ kiṃ sūti anāgate apaññāpanaṃ kiṃ nu kho? Kathaṃsūti kena nu kho kāraṇena ajānantoyeva nu kho anāgataṃ nānussarati, ananussaritukāmatāya nānussaratīti. Aññavihitakena ñāṇadassanenaṇāti paccakkhaṃ viya katvā dassanasamatthatāya dassanabhūtena ñāṇena aññatthavihitakena ñāṇena aññaṃ ārabba pavattena, aññavihitakaṃ aññaṃ ārabba pavattamānaṃ ñāṇadassanaṃ saṅgāhetabbaṃ paññāpetabbaṃ maññanti. Te hi carato ca tiṭṭhato ca suttassa ca jāgarassa ca satataṃ samitaṃ ñāṇadassanaṃ paccupatṭhitaṃ maññanti, tādisaṅca ñāṇaṃ nāma natthi. Tasmā yathariva bālā abyattā, evaṃ maññantīti veditabbo.

Satānusārīti pubbenivāsānussatisampayuttaṃ. Yāvatakaṃ ākaṅkhatīti yattakaṃ ñātuṃ icchatī, tattakaṃ jānissāmīti ñāṇaṃ pesesi. Athassa dubbalapattapuṇe pakkhandanārāco viya appaṭihataṃ anivāritaṃ ñāṇaṃ gacchati, tena yāvatakaṃ ākaṅkhati tāvatakaṃ anussarati. Bodhijanti bodhimūle jātaṃ. Ñāṇaṃ uppajjatīti catumaggañāṇaṃ uppajjati. Ayamantimā jātīti tena ñāṇena jātimūlassa pahīnattā puna ayamantimā jāti. Natthidāni punabbhavoti aparaṃpi ñāṇaṃ uppajjati. Anatthasaṃhitanti na idhalokatthaṃ vā paralokatthaṃ vā nissitaṃ. Na taṃ tathāgato byākarotīti taṃ bhāratayuddhasītāharaṇasadiṣaṃ aniyyānikakathaṃ tathāgato na katheti. Bhūtaṃ tacchaṃ anatthasaṃhitanti rājakathāditiracchānakathaṃ. Kālaññū tathāgato hotīti kālaṃ jānāti. Sahetukaṃ sakāraṇaṃ katvā yuttapattakāleyeva katheti.

188. Tasmā tathāgatoti vuccatīti yathā yathā gaditabbaṃ, tathā tatheva gadanato dakārassa takāraṃ katvā tathāgatoti vuccatīti attho. Diṭṭhanti rūpāyatanaṃ. Sutanti saddāyatanaṃ. Mutanti mutvā patvā gahetabbato gandhāyatanaṃ rasāyatanaṃ phoṭṭhabbāyatanaṃ. Viññātanti sukhadukkhādidhammāyatanaṃ. Pattanti pariyesitvā vā apariyesitvā vā pattaṃ. Pariyesitanti pattaṃ vā apattaṃ vā pariyesitaṃ. Anuvicaritaṃ manasāti cittena anusaṅcaritaṃ. “Tathāgatena abhisambuddha”nti iminā etaṃ dasseti, yañhi aparimāṇāsu lokadhātūsu imassa sadevakassa lokassa nīlaṃ pītakantiādi rūpārammaṇaṃ cakkhuvāre āpāthamāgacchati, “ayaṃ satto imasmiṃ khaṇe imaṃ nāma rūpārammaṇaṃ disvā sumano vā dummano vā majjhato vā jāto”ti sabbaṃ taṃ tathāgatassa evaṃ abhisambuddhaṃ. Tathā yaṃ aparimāṇāsu lokadhātūsu imassa sadevakassa lokassa bherisaddo mudiṅgasaddotiādi saddārammaṇaṃ sotadvāre āpāthamāgacchati. Mūlagandho tacagandhotiādi gandhārammaṇaṃ ghānavāre āpāthamāgacchati. Mūlaraso khandharasotiādi rasārammaṇaṃ jivhādvāre āpāthamāgacchati. Kakkhaḷaṃ mudukantiādi pathavīdhātutejodhātuvāyodhātubhedaṃ phoṭṭhabbārammaṇaṃ kāyadvāre āpāthamāgacchati. “Ayaṃ satto imasmiṃ khaṇe imaṃ nāma phoṭṭhabbārammaṇaṃ phusitvā sumano vā dummano vā majjhato vā jāto”ti sabbaṃ taṃ tathāgatassa evaṃ abhisambuddhaṃ. Tathā yaṃ aparimāṇāsu lokadhātūsu imassa sadevakassa lokassa sukhadukkhādidbhedhaṃ dhammārammaṇaṃ manodvārassa āpāthamāgacchati, “ayaṃ satto imasmiṃ khaṇe idaṃ nāma dhammārammaṇaṃ vijānitvā sumano vā dummano vā majjhato vā jāto”ti sabbaṃ taṃ tathāgatassa evaṃ abhisambuddhaṃ.

Yañhi, cunda, imesaṃ sattānaṃ diṭṭhaṃ suttaṃ mutaṃ viññātaṃ tattha tathāgatena adiṭṭhaṃ vā asuttaṃ vā amuttaṃ vā aviññātaṃ vā natthi. Imassa mahājanassa pariyesitvā pattampi atthi, pariyesitvā appattampi atthi. Apariyesitvā pattampi atthi,

apariyesitvā appattampi atthi. Sabbampi taṃ tathāgatassa appattaṃ nāma natthi, ñāṇena asacchikataṃ nāma. “Tasmā tathāgatoti vuccatī”ti. Yaṃ yathā lokena gataṃ tassa tatheva gatattā “tathāgato”ti vuccati. Pāḷiyaṃ pana abhisambuddhanti vuttaṃ, taṃ gatasaddena ekatthaṃ. Iminā nayena sabbavāresu “tathāgato”ti nigamanassa attho veditabbo, tassa yutti brahmajāle tathāgatasaddavitthāre vuttāyeva.

Abyākataṭṭhānavañṇanā

189. Evaṃ attano asamataṃ anuttarataṃ sabbaññutaṃ dhammarājabhāvaṃ kathetvā idāni “puthusamaṇabrāhmaṇānaṃ laddhīsu mayā aññātaṃ adiṭṭhaṃ nāma natthi, sabbam mama ñāṇassa antoyeva parivattatī”ti sīhanādaṃ nadanto ṭhānaṃ kho panetaṃ, cunda, vijjatītiādīmāha. Tattha tathāgatoti satto. Na hetam, āvuso, atthasamhitanti idhalokaparalokaatthasamhitam na hoti. Na ca dhammasamhitanti navalokuttaradhammanissitam na hoti. Na ādibrahmacariyakanti sikkhattayasaṅgahitassa sakalasāsanabrahmacariyassa ādibhūtaṃ na hoti.

190. Idaṃ dukkhanti khotiādīsu taṇhaṃ ṭhapetvā avasesā tebhummakā dhammā idaṃ dukkhanti byākataṃ. Tasseva dukkhassa pabhāvikā janikā taṇhā dukkhasamudayoti byākataṃ. Ubhinnaṃ appavatti dukkhanirodhoti byākataṃ. Dukkhaparijānana samudayapajahana nirodhasacchikaraṇa ariyamaggo dukkhanirodhagāminī paṭipadāti byākataṃ. “Etañhi, āvuso, atthasamhita”ntiādīsu etaṃ idhalokaparalokaatthanissitam navalokuttaradhammanissitam sakalasāsanabrahmacariyassa ādi padhānaṃ pubbaṅgamanti ayamatto.

Pubbantasahagatadiṭṭhinissayavañṇanā

191. Idāni yaṃ taṃ mayā na byākataṃ, taṃ ajānantena na byākatanti mā evaṃ saññamakamso. Jānantova ahaṃ evaṃ “etasmim byākatēpi attho natthī”ti na byākarim. Yaṃ pana yathā byākātappaṃ, taṃ mayā byākatamevāti sīhanādaṃ nadanto puna yepi te, cundātiādīmāha. Tattha diṭṭhiyova diṭṭhinissayā, diṭṭhinissitakā diṭṭhigatikāti attho. Idameva saccanti idameva dassanaṃ saccaṃ. Moghamaññanti aññesaṃ vacanaṃ moghaṃ. Asayaṃkāroti asayaṃ kato.

192. Tatrāti tesu samaṇabrāhmaṇesu. Atthi nu kho idaṃ āvuso vuccatīti, āvuso, yaṃ tumhehi sassato attā ca loko cāti vuccati, idamatthi nu kho udāhu natthīti evamaṃ te pucchāmīti attho. Yañca kho te evamāhaṃsūti yaṃ pana te “idameva saccaṃ moghamañña”nti vadanti, taṃ tesam nānujānāmi. Paññattiyāti diṭṭhipaññattiyā. Samasamanti samena ñāṇena samaṃ. Yadiḍaṃ adhipaññattīti yā ayaṃ adhipaññatti nāma. Ettha ahameva bhiyyo uttaritaro na mayā samo atthi. Tattha yañca vuttaṃ “paññattiyāti yañca adhipaññattī”ti ubhayametam atthato ekaṃ. Bhedato hi paññatti adhipaññattīti dvayaṃ hoti. Tattha paññatti nāma diṭṭhipaññatti. Adhipaññatti nāma khandhapaññatti dhātupaññatti āyatanapaññatti indriyapaññatti saccapaññatti puggalapaññattīti evaṃ vuttā cha paññattiyo. Idha pana paññattiyāti etthāpi paññatti ceva adhipaññatti ca adhippetā, adhipaññattīti etthāpi. Bhagavā hi paññattiyāpi anuttaro, adhipaññattiyāpi anuttaro. Tenāha - “ahameva tattha bhiyyo yadiḍaṃ adhipaññattī”ti.

196. Pahānāyāti pajahanatthaṃ. Samatikkamāyāti tasseva vevacanaṃ. Desitāti kathitā. Paññattāti ṭhapitā. Satipaṭṭhānabhāvanāya hi ghanavinibbhogaṃ katvā sabbadhammesu yāthāvato diṭṭhesu “suddhasaṅkhārapuñjoyaṃ nayidha

sattūpalabbhatī''ti sannit̐hānato sabbadiṭṭhinissayānaṃ pahānaṃ hotīti. Tena vuttaṃ. Diṭṭhinissayānaṃ pahānāya samatikkamāya evaṃ mayā ime cattāro satipaṭṭhānā desitā paññattā''ti. Sesam sabbattha uttānatthamevāti.

Sumaṅgalavilāsinīyā dīghanikāyaṭṭhakathāya

Pāsādikasuttavaṇṇanā niṭṭhitā.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Σχόλια. Ο Κανόνας των Ομιλιών - Σχόλια. 1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών - Σχόλια. 3. Σχόλια για το κεφάλαιο για τον Πάτχικα. 6. Σχόλια για την ευχάριστη ομιλία έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org